

Veiledning om hold av hamster

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Denne brosjyren er utarbeidet av Mattilsynet i samarbeid med Dyrebeskyttelsen Norge og Norges Zoohandlers Bransjeforening

www.mattilsynet.no

Dyrebeskyttelsen Norge: www.dyrebeskyttelsen.no e-post: post@dyrebeskyttelsen.no
Norges Zoohandlers Bransjeforening: www.nzb.no

Til dyreeiere og de som tenker på å bli det

Å holde kjæledyr medfører et stort ansvar. Et dyr er ikke en "bruk og kast" vare, men et levende, følende individ som må behandles med omsorg og respekt for sin egenart. Som dyreeier må du spørre: hva kan jeg gjøre for at dyret får et godt liv, sett med dyrets øyne? Tenk nøye gjennom om et kjæledyr passer inn i ditt daglige liv. Hvis du velger å bli dyreeier har du ansvar for:

...å skaffe deg kunnskap om dyrets behov

Kjæledyr har behov for aktivisering og et levested som er tilpasset arten. Dyreartens levested i naturen gir en pekepinn om hvilke behov kjæledyret ditt har, for eksempel å være sammen med andre dyr av samme art, ha mulighet for å gjemme seg på et trygt sted eller å utforske nye miljøer. Hvis dyret ikke får oppfylt sine naturlige behov vil det føre til dårlig velferd. Dyr som kjeder seg, er ensomme, utrygge eller frustrert på annen måte kan utvikle atferdsforstyrrelser som overdreven aggresjon, urolighet eller slikking/plukking av pels/fjær. Sett deg grundig inn i hvilke behov kjæledyret ditt har ved å lese litteratur om arten.

...å aktivt forebygge sykdom, skade og smerte hos dyret

Som eier har man ansvar for å forebygge sykdom, hindre spredning av eventuell smitte, og begrense dyrets lidelse hvis det blir sykt eller skadet. Dette innebærer å vurdere om veterinær bør konsulteres. Noen ganger kan det forsvarlige være å avlive et lidende dyr fremfor å utsette det for langvarig smertefull behandling. Dette kan veterinæren hjelpe deg å vurdere. Avlivning av kjæledyr skal bare utføres av veterinær eller andre personer som vet hvordan dyret skal avlives momentant, uten å utsettes for lidelse.

Andre ting å tenke over:

Barn og dyr – Ikke alle dyr egner seg for barnefamilier. Barn må lære at dyr skal behandles forsiktig, og at dyr ikke er leker.

Godt naboskap – Kjæledyr kan oppfattes sjenerende av naboer, men et vel-fungerende dyrehold medfører sjelden alvorlige konflikter. Vis hensyn.

Ansvarlig avl – Bare friske, velfungerende dyr bør brukes i avl. Ukritisk avl kan føre til genetiske defekter som igjen kan føre til lidelse for dyrene. Velg alltid et friskt og velfungerende dyr som kjæledyr og forebygg uønsket formering. Husk at du som dyreeier har ansvar for at dyrets eventuelle unger får gode hjem.

Hilsen Mattilsynet

Hamsteren er nattaktiv og har ikke endret døgnrytmen i fangenskap. Synet er dårlig, men til gjengjeld har den god hørsel og luktesans.

Hamsterens biologi og atferd

Hamsteren er et lite pattedyr som tilhører gnagerfamilien. Gullhamster er den vanligste arten å holde som kjæledyr. I naturlig tilstand lever de fleste hamstere i områder med stepper og ørken. Her bor de i et nettverk av underjordiske ganger med egne rom til å sove og hamstre mat i. Hamsteren lever for seg selv og søker ikke kontakt med andre hamstere annet enn i paringstiden. Den skaffer seg et revir som den aggressivt forsvarer mot inntrengere.

Hamsteren er kjønnsmoden ved 8-9 ukers alder. Hannen og hunnen kommuniserer ved hjelp av duftsignaler. Etter paringen skilles de for godt. Ungene fødes etter ca. 20 dager og hunnen tar hånd om dem alene. Viltlevende hamstere får unger to til tre ganger årlig.

Hamsteren er nattaktiv og har ikke endret døgnrytmen i fangenskap. Synet er dårlig, men til gjengjeld har den god hørsel og luktesans. De fleste hamsterartene har store kinnposer som de hamstrer mat og redemateriale i. Dette tar de med seg tilbake til tunnelen de bor i og lagrer det i de ulike rommene.

Hamsterens lange fortenner vokser hele livet. De er avhengig av å gnage for å hindre at tennene blir så lange at det fører til lidelse. Hamstere finnes i ulike fargekombinasjoner av brun, hvit, svart og grå. Vanlig levealder er 2-4 år.

Hva du bør tenke over - før du skaffer deg hamster

Hamsteren er et lite dyr som trives best alene. Barn ønsker seg ofte dyr som kan klappes og koses, noe hamstere imidlertid ikke er så godt egnet til. Hamsteren er nattaktiv og dette må respekteres. Mange barn synes det er skuffende at hamsteren sover på de tider av døgnet hvor de selv er våkne. Selv når kjæledyr anskaffes til barn er det de voksne om må ta hovedansvaret for dyrets velferd.

Hamsteren i ferien

Før man anskaffer seg hamster bør man snakke med ansvarsfulle venner og familie om hjelp til pass av hamsteren i ferier. Den som skal passe dyret må informeres om rutiner for føring, renhold og luftteperioder, samt hvilken veterinær som skal kontaktes dersom det skulle bli behov for det. Er det nødvendig kan man også ta med seg hamsterburet i bilen når man drar på ferie. De fleste hamstere vil nok likevel foretrekke å slippe bilturen med transport av buret ut og inn av bilen, mulig trekk og mangel på ro.

Hamsteren er et aktivt dyr og har behov for mye plass å bevege seg på. Dette bør veie tungt ved valg av bur, og det anbefales derfor å kjøpe et størst mulig bur.

Krav til miljø og nødvendig utstyr

En hamster koster mellom 100-200 kr i en dyrebutikk. Komplette utstyr koster fra ca. 800 kr. Samlede innkjøpskostnader vil variere, særlig etter hvilket bur du velger. Månedlige kostnader til fôr, burstrø og vitaminer beløper seg til ca. 150 kr. Eventuelle veterinærutgifter kommer i tillegg.

Buret

Hamsteren er et aktivt dyr og har behov for mye plass å bevege seg på. Dette bør veie tungt ved valg av bur, og det anbefales derfor å kjøpe et størst mulig bur.

Bunnen av buret dekkes med smådyrstrø. Hamsteren trenger også matskål, drikkeflaske, et krypinn der den kan sove i fred, samt materialer å bygge reir og sysselsette seg med, f. eks. høy, ubleket papir, klatrestativ og løpehjul. Ufargede pappuller egner seg godt som "tunneler". Hamsteren trenger også noe å gnage på, for eksempel kvister og greiner eller egne "gnagesteiner" som man får kjøpt i dyrebutikken.

Plasser buret på et sted med behagelig stuetemperatur (20-24 °C) – uten trekk, med tilgang på dagslys. Dyret bør ha fred og ro på dagtid og kunne lage støynattestid. Buret må ikke settes i nærheten av musikkanlegg da hamsteren er svært følsom for lyd.

Rengjøring

Hamsteren er et renslig dyr. Den legger avføringen i et bestemt hjørne av buret. Strøet i dette hjørnet bør skiftes daglig. Hele buret bør vaskes én til to ganger i uken. Pass på å bruke en såpe som er ufarlig for dyret og ikke lukter for sterkt. Bunnmaterialet skiftes samtidig med at buret rengjøres.

Hamsteren lager seg rede i et hjørne av buret. I redet legger den ofte fra seg opphamstret fôr som den bringer med seg i kinnposene. Dette fôret ligner små sorte perler, ikke helt ulikt hvordan avføringen ser ut. Under den ukentlige rengjøringen bør også redematerialet byttes ut, men la likevel noe ligge igjen slik at hamsteren kjenner seg hjemme.

Føring

Hamsteren må alltid ha tilgang på friskt drikkevann. Bruk en drikkeflaske og skift vannet daglig. Man bør med jevne mellomrom sjekke at drikkenippelen fungerer.

Selv om hamsteren har et stort og innholdsrikt bur har den fremdeles behov for å gå på "oppdagelsesferd" utenfor buret med jevne mellomrom. Hold alltid øye med hamsteren under disse lufteturene og pass særlig på at den ikke kan gnage på elektriske ledninger, forsvinne inn i smutthull, bli klemt i dører e.l.

Hamsteren spiser for det meste vegetabilsk mat. Frøblanding beregnet på hamster fås kjøpt i dyrebutikken. Frukt, grønnsaker og høy gis som tilleggskost i små porsjoner. Hamsteren setter også stor pris på friskt gress og løvetannblader som den gjerne kan plukke selv hvis den er utendørs om sommeren. Vær likevel klar over at en brå endring i hamsterens matvaner kan gi den diaré. Mange tror at hamsteren er vegetarianer, men i vill tilstand spiser den også larver og insekter. I fangenskap bør derfor hamsteren tilbys animalske proteiner ca. en gang i uken, for eksempel i form av en leverbit eller kokt eggehvite. Det er også viktig å passe på at maten hamsteren tar med seg til redet blir fjernet før den blir gammel og dårlig. Overflødig ferskt fôr bør fjernes hver dag.

Aktivitetsbehov

I naturen bruker hamsteren mange av døgnetts timer til å lete etter mat, fostre opp unger, lage rede eller andre aktiviteter. I fangenskap får den alt "servert". Vi må derfor gi hamsteren mulighet for forskjellige aktiviteter slik at livet i buret ikke blir kjedelig. Uten aktiviteter og utfordringer i buret kan hamsteren få det som kalles atferdforstyrrelser, for eksempel kan den begynne å gnage mye på sprinklene i buret. Lite mosjon kan dessuten føre til dårlig muskulatur og fedme.

Selv om hamsteren har et stort og innholdsrikt bur har den fremdeles behov for å gå på "oppdagelsesferd" utenfor buret med jevne mellomrom. Hold alltid øye med hamsteren under disse lufteturene og pass særlig på at den ikke kan gnage på elektriske ledninger, forsvinne inn i smutthull, bli klemt i dører e.l. Lag gjerne en trygg innhegning på gulvet med spennende, ufarlige ting å undersøke, så er hamsteren mindre utsatt for ulykker. Siden hamsteren liker å grave huler og ganger i jorda kan en stor kasse med smådyrstrø eller bakteriefri jord være en ideell lekeplass i kveldstimmene når dyret er mest aktivt. Blir barna lei av å ha ansvaret for lufteperiodene, blir det selvsagt foreldrenes ansvar å passe på at hamsteren får nok aktivitet.

Om sommeren, dersom temperaturen tillater det, kan lufteturen gjerne finne sted i en utendørs innhegning. Holdes dyret utendørs må man hele tiden være tilstede. Hamsteren er utrolig rask og kan fort forsøke å krype under eller over inngjerdingen. Innhegningen bør av denne grunn ha et tak, også for å beskytte den mot angrep fra rovfugl. Hamsteren må ikke plasseres i direkte solsteking, i trekk eller på kaldt og fuktig underlag.

Håndtering

Hamsteren er et lite sosialt dyr og i motsetning til for eksempel hund har den ikke behov for klapp og kos. Den kan likevel vennestil menneskelig håndtering slik at den ikke føler seg truet av dette. Føler hamsteren seg truet kan den komme til å forvare seg ved å bite.

Hamsteren må behandles på en forsiktig og rolig måte. Det er viktig at voksne passer på at barna behandler dyret forsiktig. Hamsteren er et skjørt dyr, og hardhendt klemming og kos kan lett føre til beinbrudd. Løft ikke dyret høyt, men sett deg på gulvet når dyret håndteres. Du kan for eksempel sette deg på gulvet når hamsteren løper fritt rundt og la den selv ta initiativet til kontakt. Gi den en godbit og klapp den forsiktig. Slik oppnår du dyrets tillit.

Det er viktig å respektere hamsterens døgnrytme. Den skal ikke vekkes når den sover. Håndtering må skje på dyrets premisser og i dens aktive periode.

Behov for kroppspleie

Hamsteren er et renslig dyr. Den trenger ikke å bades. Skulle det likevel være nødvendig med rengjøring kan du tørke den forsiktig med en fuktig, lunken klut. Man bør også gi hamsteren sand slik at den har anledning til å "sandbade" for å kvitte seg med naturlige oljer i pelsen. Ville hamstere bor i ørkenområder, så sandbading er naturlig for dem.

Buret bør inneholde noe som gjør at hamsteren sliter ned klørne selv, f.eks. en ruglete stein. Den må også ha tilgang på gnagemateriale som gjør at tennene slites. Hvis klør og tenner ikke slites naturlig må hamsteren få disse klippet av veterinær.

Helse og sykdom

En frisk hamster har klare, blanke øyne, tørr nese og glatt, skinnende pels. Det kan være vanskelig å oppdage om hamsteren er syk. Dette fordi den har et forsiktig kroppsspråk, men også fordi den sover om dagen. Hamsteren kan likevel, som andre dyr, få parasitter og infeksjoner. Tegn man kan se etter er om hamsteren er aktiv eller om den også sover i sin normalt aktive periode. Rennende eller unormalt tørre øyne, diaré, dårlig matlyst, nysing, stadig kløing, svulster og tap av pels er andre ting å være oppmerksom på.

Etter hvert som hamsteren blir eldre er det viktig at man lar den få være i fred dersom den ønsker å sove i stedet for å være i aktivitet eller klappes.

Disse brosjyrene er et samarbeidsprosjekt mellom Mattilsynet og interesseorganisasjoner. Hensikten er å gi grunnleggende kunnskap og veiledning til deg som har eller tenker på å skaffe deg kjæle- eller hobbydyr. Brosjyrene kan også lastes ned i pdf-format på www.mattilsynet.no

